

Anteckningar till svenska arter av familjen *Scopeumatidae* (Diptera).

Av

O. RINGDAHL.

Familjen *Scopeumatidae*, som även går under andra namn — *Scatomyzidae*, *Scatophagidae*, *Cordyluridae* — har på senare tid överflyttats från gruppen *Holometopa* till *Scizometopa*, där den fått sin plats intill *Muscidae*. Becker framhäver redan i sin nedan nämnda monografi den nära släktskapen mellan dessa båda familjer. Amerikanska dipterologer såsom Malloch och Curran anse t. o. m., att den endast kan få rang av underfamilj inom *Muscidae*. Detta kan måhända betraktas som en smaksak. För min egen del är jag tillsvidare mest benägen att stå fast vid det gamla bruket att betrakta densamma som en egen familj, närbesläktad med *Muscidae* men skild från denna huvudsakligen genom en kombination av följande egenskaper: Ögon hos ♂ alltid brett åtskilda och pannan aldrig med strimborst (korsborst), vingfjäll alltid mycket små, framkantribban i regel utan taggborst vid hjälpribbens mynning, skutell på undersidan alltid naken, sternopleuralborst 1, 2 eller 3 (det övervägande antalet släkten ha endast 1), hos *Muscidae* är 1 borst mycket ovanligt, 3 däremot ytterst vanligt, hos de få släkten inom *Scopeumatidae*, som ha 3 borst, sitter alltid det främre borstet lägre än hos *musciderna*, bakkropp med mer än 4 leder, jämbred, smal, utan teckning av fläckar eller ryggstrimma, vilket är så vanligt hos *musciderna*.

Grundläggande för studiet av denna familj är den bekanta monografien av Becker i Berliner Entomol. Zeitschr. 1894. Becker, som varit i tillfälle granska de flesta av de arter, som beskrivas av Zetterstedt, uppställer huvudsakligen på grundval av dessa typstudier många nya släkten, av vilka de flesta äro nordliga till sin förekomst.

Zetterstedt sammanför i Diptera Scandinaviae alla arterna till tvenne släkten: *Scatomyza* och *Cordylura*. För ett par arter inom *Cordylura* har han dock uppställt släktena *Pogonota* och *Okenia*,

det sistnämnda sedermera av Hendel omändrat till *Okeniella*, samt *Leptopa* för arten *filiformis*, som emellertid av Zetterstedt räknas till hans fam. *Anthomyzides*. I de ovannämnda båda kollektiva släktena medtager Zetterstedt ett antal arter, som tillhöra *Muscidae* i egentlig mening. Av dessa må först nämnas det för länge sedan avskilda släktet *Fucellia* med de tre bekanta arterna *fucorum* Fall., *maritima* Hal. (*Scatomyza fucorum* var. *b* hos Zetterstedt) och *griseola* Fall. samt *signata* Zett., en nordisk föga känd sötvattensart. I Katalog der paläarktischen Dipteren finnas dessutom följande *Scatomyza* bland *Fucellia*, nämligen *affinis* Zett., *muscaeformis* Zett., *muscaria* Zett. och *muscina* Zett. Vad *muscaeformis* och *muscaria* beträffar torde detta vara riktigt men de övriga tillhöra andra släkten. Enligt typex. i Lund är *affinis* Zett. identisk med *Aricia laminata* Zett., en bredpannad *Hylemyia*-art, upptagen i mina bestämningstabeller över svenska *Hylemyia*, och *muscina* Zett. är en *Pegomyia*, identisk med *Anthomyza haemorrhoea* Zett. Dessutom har jag funnit vid studium av typex., att *Cordylura scatomyzoides* Zett. (Insecta Lapponica pag. 727 och Diptera Scandinaviae pag. 2011) ej, som Becker uppger, är en självständig *Scatophaga*-art utan identisk med den allmänna *suilla* Fabr. och att *Cordylura strigifrons* Zett. (Ins. Lapp. pag. 728 och Dipt. Scand. pag. 2028) är identisk med *Scatomyza frontata* Zett. (Ins. Lapp. pag. 724 och Dipt. Lapp. pag. 1979). De betraktades av Becker som tvenne skilda *Microprosopa*-arter. *Cordylura aricina* Zett. (Dipt. Scand. pag. 2034) beskriven från Danmark, är en *Hylemyia* av undersläktet *Phorbia* R. D. (*Adia* Schnabl).

Sedan Zetterstedts tid har en del för faunan nya arter tillkommit. I Svensk Insektfauna upptager Wahlgren *Parallelomma media* Beck. och *Amaurosoma fasciata* Meig. Frey omnämner i Dipteren aus dem Sarekgebiet (Naturwissenschaftliche Untersuchungen des Sarekgebirges in Swedisch-Lappland, 1916) 3 för faunan nya arter: *Cosmetopus simplicipes* Beck., *Microprosopa lucida* Beck. (om denna art se artförteckningen!) och *Scatophaga obscurinervis* Beck. Undertecknad har från norra Sverige beskrivit 3 nya arter: *Coniosternum lapponicum* Ringd., *Microprosopa lacteipennis* Ringd. (Ent. Tidskr. 1920) och *M. crinipes* Ringd. (Ent. Tidskr. 1928) samt ävenledes från norra Sverige upptagit en för faunan ny art *Lasioscelus sahlbergi* Beck. i en förteckning över dipterfaunan vid Torneträsk (Insektfaunan inom Abisko Nationalpark III, 1931). Slutligen har Hendel i Konowia 1930 beskrivit *Gimnomera hirta* n. sp. från Jämtland.

I efterföljande förteckning upptagas av förf. ytterligare 7 för faunan nya arter, vilka jag ej kunnat identifiera, varför dessa här beskrivas som nya. Dessutom beskrives en ny art från Norge. Det från vårt land nu kända artantalet utgör 87.

Förutom den faunistiska förteckningen har jag uppgjort en bestämningstabell över släktena samt bestämningstabeller till arter inom släktena *Amaurosoma*, *Microprosopa* och *Scopeuma*. Dessutom har ett nytt släkte och ett nytt undersläkte upprättats.

Oversikt över släktena:

1	1 sternopleuralborst (saknas oftast hos <i>Ernoneura</i>)	2
—	2 eller 3 sternopleuralborst	33
2	Skutell med 2 utvecklade borst	3
—	Skutell med 4 borst	10
3	t ¹ och t ² med dubbla rader av mycket starka borst	<i>Norellisoma</i> Hendel
—	framben utan dylika borst	4
4	Antenner mycket långa och smala	5
—	Antenner ej långa	6
5	Thoraxrygg nästan naken, sternopleura silverskimrande, framben med starka borst	<i>Phrosia</i> R. D.
—	Thorax kort och tätt finhårig, sternopleura svartglänsande, framben med svaga borst	<i>Micropselapha</i> Beck.
6	Munhörn tappformigt, jämte underkinder med talrika starka nedåtriktade borst, präalarborst saknas, helt gul art	<i>Leptopa</i> Zett.
—	Munhörn ej tappformigt, jämte underkinder endast med enstaka borst, präalarborst tydligt	7
7	Sugsnabel tunn, palper i spetsen utan längre spetsborst, panna silverskimrande	<i>Megaphthalma</i> Beck.
—	Sugsnabel tjock, palper med ett längre spetsborst, panna ej silverskimrande	8
8	Ben till största delen gula, spensliga arter	9
—	Ben till största delen svarta, robustare arter	<i>Cordylura</i> Fall.
9	Antennborst fjädrat, 2 humeralborst, t ³ med posteroventralt apikalborst	<i>Parallelomma</i> Beck.
—	Antennborst korthårigt, 1 humeralborst, t ³ utan pv. ap. (åtminstone hos <i>viitata</i>)	<i>Chylizosoma</i> Beck.
10	t ³ med posteroventralt apikalborst	11
—	t ³ utan pv. ap.	12
11	3. ribban starkt bågformigt nedåtsvängd, vinge med spetsfläck <i>Scoliaephleps</i> Beck.	
—	3. ribban ej nedåtböjd, vinge utan spetsfläck	<i>Cordylura</i> Fall.
12	t ¹ på insidan med tätsittande mycket korta småborst	13
—	t ¹ på insidan endast finhåriga	20
13	t ¹ på insidan med ett utstående, kort apikalborst, präalarborst saknas	<i>Acanthocnema</i> Beck.
—	t ¹ utan dylikt borst på insidan, pra finnes	14
14	♂ med hårtofsar vid bakkroppens spets eller på dess undersida	15
—	♂ utan hårtofsar på bakkroppen	18
15	♂: framlår på mitten med isolerat svart borstknippe, hypopygtofsar uppåtriktade	16
—	♂: framlår utan särställda borstknippen, hårsamlingar på buken inåtriktade	17
16	♂♀: thorax lång, bakre tvärribban starkt utåtböjd, ♂: underkinder med långa hårpenslar, utanför lilla tvärribban 2 tvärribbor mellan 3. och 4. ribban	<i>Pogonota</i> Zett.
—	♂♀: thorax normal, bakre tvärribban föga böjd, ♂ utan nämnda kännetecken	<i>Okeniella</i> Hend.
17	♂♀: borst på huvud och thorax vita, 3. och 4. ribban parallella. ♂: hypopyg med två inåtriktade hårtofsar, bakkropp på mitten inknipen, 3. segmentet längst, baklår långa och kraftiga, starkt krökta	<i>Bostrichopyga</i> Beck.

- ♂♀: huvud- och thoraxborst svarta, 4. ribban hos ♂ vid spetsen starkt bågformigt nedåtböjd, hos ♀ rak och divergerande med 3; ♂: bakkroppens undersida med talrika inåtriktade gula borst, baklår ej, framlår starkt förtjockade . . . . . *Pleurochaeta* Beck.
- 18 4. ribban vid spetsen bågformigt uppåtböjd hos ♂ eller svagt uppåtböjd hos ♀ . . . . . *Lasioscelus* Beck.
- 3. och 4. ribban vid spetsen parallella eller divergerande 19
- 19 Palper förlängda, hos ♂ bandformiga, hos ♀ tunna vid basen och bredare mot spetsen; ♂: 3. och 4. ribborna vid spetsen starkt divergerande, t¹ med inskärningar, f¹ med 2 tänder på undersidan . . . . . *Cosmetopus* Beck.
- Palper ej förlängda, 3. och 4. ribborna parallella, ♂: framben enkla . . . . . *Microprosopa* Beck.
- 20 Orbitalborst mycket korta, ocellarborst saknas, huvud högt med bred panna, thorax nästan naken, endast 1 dc. . . . . *Hydromyza* Fall.
- Orbitalborst av vanlig beskaffenhet, ocellarborst finnas 21
- 21 Skuldror framtill med en rad svarta småborst 22
- Skuldror utan dylika borst 23
- 22 Thorax kort och tät finhårig, endast 1 dc, svarta arter . . . . . *Cochliarium* Beck.
- Thorax utan dylik behåring, mer än 1 dc, gula arter . . . . . *Gimnomera* Rond.
- 23 Propleura med ett tydligt borst 24
- Propleura utan eller hos vissa *Scopeuma* med svagt borst 26
- 24 Pteropleura delvis håriga, pra långt, gul art . . . . . *Megaphthalmoidea* n. gen.
- Pteropleura nakna, pra kort, gråpudrade arter 25
- 25 t² på insidan med ett borst . . . . . *Chaetosa pilirostris* n. sp.
- t² utan borst på insidan . . . . . *Trichopalpus* Rond.
- 26 Präalarborst saknas, palper slev- eller skedformigt utvidgade *Spathiophora* Rond.
- Pra finnes, palper ej så starkt utvidgade 27
- 27 Vingar med talrika runda brunaktiga fläckar . . . . . *Ernoneura* Beck.
- Vingar ej fläckiga 28
- 28 Vingar brunaktiga med ribborna 3 och 4 böjda. ♂: bakkropp mycket smal, f² och f³ starkt förtjockade . . . . . *Staegeria* Rond.
- 3. och 4. ribborna ej starkt böjda 29
- 29 Palper långa, t¹ på insidan med 2 borst, sugsnabel förtjockad *Ceratinostoma* Meade.
- Palper ej förlängda, t¹ utan borst på insidan, sugsnabel ej förtjockad 30
- 30 Intraalarborst saknas, 1 humeralborst, kropp med svag behåring . . . . . *Coniosternum* Beck.
- Intraalarborst finnas, 2 humeralborst. (Hos vissa *Scopeuma*-arter med mycket lång behåring på thorax saknas dessa borst) 31
- 31 Underkinder baktill mycket breda, starkt avrundade. ♂: t³ på insidan tilltryckt korthåriga . . . . . *Microprosopa* subg. *Paramicroprosopa* n. subg.
- Underkinder ej bredare baktill. ♂: t³ på insidan utstående håriga 32
- 32 ♂: bakkropp vanligen utstående hårig, utan tydliga borst på ledernas bakkant . . . . . *Scopeuma* Meig.
- ♂: bakkropp tilltryckt hårig med tydliga kantborst på lederna . . . . . *Coniosternum lapponicum* Ringd.
- 33 2 sternopleuralborst 34
- 3 st. 37
- 34 Skutell med 2 borst 35
- Skutell med 4 borst 36
- 35 Panna starkt framskjutande, antenner mycket långa, munborst svaga . . . . . *Hexamitocera* Beck.
- Panna obetydligt framstående, antenner ej förlängda, munborst starka . . . . . *Clidogastra* Macq.
- 36 Antenner mycket kraftiga med knäböjt, förtjockat borst, 2 bakre sternopleuralborst, främre saknas . . . . . *Gonatherus* Rond.

- Antenner ej förstörade, med spetsiga framhörn, 1 främre och 1 bakre sternopleuralborst . . . . . *Chaetosa* Coqu.
- 37 1. längsribban vid spetsen med småhår 38
- 1. längsribban naken 39
- 38 Skutell med 4 borst, t³ utan posteroventralt apikalborst . . . . . *Ortochaeta* Beck.
- Skutell med 2 långa borst och 2 finare borsthår i spetsen, t³ med posteroventralt apikalborst . . . . . *Cnemopogon* Rond.
- 39 Skutell med 4 starka borst, antenner mycket långa och kraftiga . . . . . *Gonarcticus* Beck.
- Skutell med 2 borst, i spetsen med 2 finare borsthår, antenner ej särskilt kraftiga . . . . . *Amaurosoma* Beck.

Artförteckning:

1. *Cordylura* Fall.

1. *pudica* Meig. (Syn: *geniculata* Zett.) — Sk.—Lappl., maj—aug.
2. *socialis* Beck. (Syn: *pudica* Zett. nec Meig.) — Sk.: sällsynt (Zetterstedt).
3. *rufimana* Meig. (Syn: *tibialis* Zett.) — Sk.—Lappl. Zetterstedt omnämner arten endast från de nordligare landskapen (Lappl., Jämtl., Värml.). Förf. har funnit den på kärr- och myrmarker även i norra Skåne, varför det är troligt att den förekommer över större delen av landet; juni—aug.
4. *aberrans* Beck. (Syn: *rufimana* Zett. nec Meig.) Sk.—Lappl. Arten var förut ej känd från Skåne, där jag tagit den i kärr på Söderåsen och på Hallands väderö; maj—juli.
5. *pubera* Fabr. — Sk.—Lappl., mars—sept. Zetterstedt har funnit den vid Lund så tidigt på våren som i mars, vilket möjligen kan tyda på, att arten skulle kunna övervintra. Självt har jag inte funnit den förrän i maj.
6. *ciliata* Meig. — Sk.—Lappl., maj—aug.
7. *atrata* Zett. — Lappl., Jämtl., nordlig art och allmän i fjälltrakterna, där den även går ovan trädgränsen, juni, juli.
8. *proboscidea* Zett. — Även denna art är nordlig: Lappl., Norrb., Jämtl., juni, juli.
9. *nigripila* Zett. (Dipt. Scand. pag. 6328.) — Är okänd för förf. och upptages ej i Beckers monografi. — Lappl.

2. *Parallelomma* Beck.

10. *albipes* Fall. — Sk.—Lappl., juni—sept.
11. *fuscipes* Zett. (Syn: *dispar* Zett.) — Lappl.—Dalarne, juni, juli; en i norra Sverige allmän art.

3. *Chylizosoma* Beck.

Bör måhända rätteligen anses som ett undersläkte till det föreg.

12. *vittata* Meig. — Sk.—Lappl., juni—aug.

13. *media* Beck. — Uppl.

4. *Phrosia* R. D.

14. *abilabris* Fabr. — Sk., juni—sept.

5. *Scoliaphleps* Beck.

15. *ustulata* Zett. — Lappl.—Skåne. Denna art synes i Sverige förekomma i två former, som möjligen äro att anse som skilda arter, en robustare med något gulaktiga vingar och en spensligare med klara vingar, *hyalinipennis* n. subsp. Den förstnämnda, som får betraktas som huvudform, har sin utbredning i norra Sverige och är av förf. funnen i Lappland och Jämtland i juni och juli, även ovan trädgränsen. Underarten har jag påträffat vid Hälsingborg på videbuskar i slutet av maj samt ovan trädgränsen på Vällistafjället i Jämtland.

6. *Cnemopogon* Rond.

16. *apicalis* Meig. — Sk.—Lappl., maj—sept.

7. *Orthochaeta* Beck.

17. *pilosa* Zett. — Sk.—Lappl., juni—aug.

8. *Gonatherus* Rond.

18. *planiceps* Fall. (Syn. *Friesi* Zett.) — Sk.—Lappl., maj—juli. Vid Storlien i Jämtland har förf. funnit arten även ovan trädgränsen.

9. *Gonarcticus* Beck.

19. *antennatus* Zett. (Syn. *validicornis* Zett.) Lappl.—Dalarne. Förekommer i fjällen och är av förf. funnen ovan trädgränsen vid Storlien, juli.

20. *abdominalis* Zett. — Lappl., Jämtl. Förekommer sällsynt i fjälltrakterna, där den påträffats av förf. i norra Lappland vid Kiruna (reg. subalp.) och Tjuonajaure (reg. alp.) samt i Jämtland vid Storlien (reg. alp.) och Undersåker (reg. bor.), juni, juli.

10. *Leptopa* Zett.

21. *filiformis* Zett. — Förekommer sannolikt över hela landet, då den är känd från Sk., Ög. och Lappl., maj—aug.

11. *Megaphthalma* Beck.

22. *pallida* Fall. — Var hittills känd från Sm., Ög. och Lappl. Förf. har dessutom funnit den flerstädes i Sk. samt i Jämtl., varför arten torde förekomma över hela landet, maj—okt.

12. *Megaphthalmoides* n. g.

23. *unilineata* Zett. — Sälls. art med nordlig utbredning: Lappl. —Dalarne, juni, juli.

13. *Hexamitocera* Beck.

24. *loxocerata* Fall. — Sk.—Lappl., juli, aug. Går även ovan trädgränsen (Lpl. Nuolja, förf.).

14. *Micropselapha* Beck.

25. *filiformis* Zett. — Sk.—Lappl. slutet april—juli.

15. *Amaurosoma* Beck.

Bestämningstabell:

1	Lår helt gula	2
—	Lår helt eller delvis svarta	5
2	Thorax svagt pudrad med breda svartglänsande strimmor, f ¹ endast med 1 borst på undersidan inåt	<i>brevifrons</i> Zett.
—	Thorax tydligt gråpudrad, utan glänsande strimmor, f ¹ med flera borst på undersidan	3
3	Panna starkt framskjutande, 2. antennborstleden tydligt förlängd, antennborst förtjockat utöver mitten, antenner särskilt långa	<i>articulatum</i> Beck.
—	Panna ej särskilt framskjutande, 2. antennborstleden ej förlängd, antennborst ej förtjockat över mitten, antenner ej ovanligt långa	4
4	f ¹ på ovensidan med brunaktig strimma, panna framtill rödgul, baktill svartaktig, buklameller hos ♂ svarta	<i>flavipes</i> Fall.
—	f ¹ helt gula, panna helt gul, buklameller gula	<i>leucostoma</i> Zett.
5	f ¹ på undersidan inåt utan svarta borst	<i>albipilum</i> n. sp.
—	f ¹ inåt med flera svarta borst	6
6	Lår helt svarta	7
—	Lår delvis gula	8
7	Tibier gula	<i>tibiellum</i> Zett.
—	Åtminstone t ³ svarta	<i>nigripes</i> Zett.
8	Lår vid basen brett gula	9
—	Lår ej eller endast obetydligt gula vid basen	<i>armillatum</i> Zett.
9	f ¹ på undersidan med tätsittande, talrika borst, f ² och f ³ vid spetsen brett gula	<i>fasciatum</i> Meig.
—	f ¹ på undersidan endast med några få och glesa borst, f ² och f ³ ej gula vid spetsen	sp. [?] ♀

26. *flavipes* Fall. — Sk.—Lappl., maj—sept.

27. *brevifrons* Zett. — Lappl.—Jämtl., juni—aug. Uppgives av Zetterstedt vara funnen även i Skåne.

28. *articulatum* Beck. — Funnen av förf. i Skåne (Ängelholm) samt 1 ex. i Jämtland vid Undersåker, juni, juli.

29. *leucostoma* Zett. — Lappl.—Dalarne, 1 ex. sannolikt av denna art dessutom funnet i Skåne vid Ringsjön (förf.), juni, juli. Även tagen i reg. alp. i närheten av trädgränsen (Lpl: Nuolja, förf.)

30. *nigripes* Zett. — Enl. Zetterstedt känd från Lappl., Jämtl. och Småland. Nordlig art och torde vara den av släktet, som går högst upp på fjällen, juni, juli.

31. *fasciatum* Meig. — Funnen i Skåne flerstädes av förf., Hälsingborg, Ängelholm, Kullaberg, Skärålid, maj. *A. cinerellum* Zett. torde vara identisk med denna art, efter vad en undersökning av typex. ger vid handen.

32. *armillatum* Zett. — Sk.—Jämtl. Enl. Svensk Insektfauna utbredd Sk.—Dalarne, enl. Zetterstedt funnen i Sk. Förf. har funnit den flerstädes i Sk. samt i Jämtl. i boreala reg., maj—juli.

33. *tibiellum* Zett. — Sk.—Lappl., maj—juli. Även funnen i reg. alp. av förf.

34. sp. ♀ — 1 ex. Lappl. (Abisko), förf., juli.

35. *albipilum* n. sp. — 1. ex. Jämtl. Vallbo (reg. sylv.), förf.

16. *Norellisoma* Beck.

36. *spinimanum* Meig. — Sk.—Lappl., går på fjällen långt ovan trädgränsen, maj—sept.

37. *lituratum* Meig. — (*flavicorne* Meig., *spinigera* Zett.) — Lappland enl. Sv. Insektfauna.

17. *Hydromyza* Fall.

38. *livens* Fall. — Denna intressanta art förekommer enl. Zetterstedt fr. Sk. till Lappl.

18. *Ernoneura* Beck.

39. *argus* Zett. — Lappl.—Dalarne, juni—aug. Förekommer på dyiga och steniga insjöstränder och går på fjällen långt ovan trädgränsen.

19. *Acanthocnema* Beck.

40. *nigrimanum* Zett. — Sk. Jämtl., juli—sept. Förekommer sannolikt längre norr ut i vårt land, då den av förf. är funnen vid Tromsö.

41. *nigripes* Ringd. n. sp. — Endast 1 ♂ funnen av förf. på Snasahögarna i Jämtland under hävning bland videbuskar i trädgränsen, aug. 1930.

20. *Pogonota* Zett.

42. *barbata* Zett. — Arten förekommer troligen över hela landet. Dess utbredning är dock nordlig och den synes vara all-

männast i landets norra och mellersta delar. Sydligast var den för Zetterstedt känd från Västergötland. Av förf. är den funnen ej sälls. i norra Skåne på myrar och insjöstränder samt även ehuru sällsynt vid kusten på strandängar vid Hälsingborg och på Gotland. På fjällen går den långt ovan trädgränsen; juni—aug. *P. hircus* Zett. är utan tvivel samma art.

21. *Okeniella* Hendel.

43. *caudata* Zett. — Lappl.—Dalarne; juni—aug. Förekommer såväl i fjällregionerna (reg. alp. och subalp.) som i den boreala regionen.

44. *dasyprocta* Loew. — Arten synes vara mera nordlig än den föreg. och är hittills endast känd från nordligaste Lapplands fjäll (Sarek- och Torneträskfjällen) juli, aug.

22. *Bostrichopyga* Beck.

45. *crassipes* Zett. Lappl.—Småland (enl. Sv. Insektfauna). Sällsynt art, av Zetterstedt känd fr. Dlr, Ög. och Gotl. Förf. har anträffat densamma bland videbuskar i den subalp. reg. vid Abiskojaure i norra Lappl.

23. *Lasioscelus* Beck.

46. *clavatus* Zett. — För Zetterstedt var arten endast känd från Kwickjocksfjällen. Den förekommer säkerligen över hela fjällkedjan från nordligaste Lappland åtminstone till fjällen i södra Jämtland. Är funnen av förf. rätt talrikt vid Torneträsk, vid Storlien, på Mullfjället och Vällistafjället (reg. alp. och subalp.) juli.

47. *sahlbergi* Beck. — Påträffad av förf. på flera ställen i norra Lappland: Tjuonajaure och Vassijaure i reg. alp., Abisko och Kiruna i reg. subalp. Gällivara i reg. bor., juli.

24. *Pleurochaeta* Beck.

48. *simplicipes* Beck. — Denna karakteristiska art har märkligt nog beskrivits av Becker under tvenne olika släkten, först som *Cosmetopus simplicipes* därefter som *Pleurochaeta fulvisetis*. I vårt land blev den först känd från Sarekfjällen. Den torde vara mycket utbredd åtminstone i norra Lapplands fjällområden, då den är funnen flerstädes av förf. såsom vid Tjuonajaure och Vassijaure (reg. alp.), Abisko och Kiruna (reg. subalp.), juli, aug.

25. *Cosmetopus* Beck.

49. *dentimanus* Zett. — Lappl., Dlr (Zetterstedt), Uppl. (Sv. Insektfauna). Av förf. funnen sälls. i Lappl. vid Kiruna och i Jämtland vid Åresjön på Salixbuskar.

26. *Staegeria* Rond.

50. *kunzei* Zett. — Lappl.—Jämtl. Är allm. på sandiga sjöstränder, särskilt vid bukter, där multnade växtdelar uppspolats. Funnen av förf. valrikt såsom vid Torneträsk (reg. subalp.), Ottjön i Jämtland (bor. reg.) m. fl. ställen.

27. *Trichopalpus* Rond.

51. *fraternus* Meig. — En mera sydlig art, som enl. Zett. är funnen i Sk., Ög. och Uppl., lokalt allm., juli—sept. Av förf. anträffad även i Sm.

28. *Chaetosa* Cocqu.

52. *punctipes* Meig. — En över hela landet allm. förekommande art. Funnen av förf. såväl i den alpina regionen (Jämtl.: Storlien) som på strandängar vid kusten, maj—aug.

29. *Spathiophora* Rond.

53. *hydromyzina* Fall. (Syn: *albitarsis* Zett.) — Enl. Zett. utbredd fr. Sk. till Ume lappm. Av förf. dessutom funnen i norra Lappland i subalp. reg. (Abisko, Kiruna) maj—sept.

54. *fascipes* Beck. (Syn: *hydromyzina* var. b hos Zett.) Är sannolikt endast en varietet av den föreg. Är hittills endast funnen i s. Sv: Sk.—Ög., Gtl. och tillhör även strandängarnas fauna.

30. *Microprosopa* Beck.

Bestämningstabell till arterna:

1	t ¹ på insidan med mycket korta småborst (Subg. <i>Microprosopa</i> s. str.)	2
—	t ¹ på insidan endast finhåriga (Subg. <i>Paramicroprosopa</i> n. subg.)	10
2	Ben gula	3
—	Ben med svarta eller förmörkade låar	7
3	Bakkropp glänsande rödgul	<i>heteromyzina</i> Zett.
—	Bakkropp svart, gråpudrad	4
4	Palper i spetsen svartaktiga, antenner gula, 3. leden i spetsen mörk, panna rödgul, ben helt gula	<i>fulvipes</i> Zett.
—	Palper helt gula eller vitaktiga	5
5	Thorax med 4 glänsande svarta strimmor, thoraxborst vitgula	<i>lineata</i> Zett.
—	Thorax utan tydliga glänsande strimmor, thoraxborst svarta	6
6	♂:s ansikte svart, ♀:s gult, palper svagt utvidgade	* <i>haemorrhoidalis</i> Meig.
—	Ansikte hos båda könen gult, palper något starkare utvidgade	<i>pallicauda</i> Zett.
7	Bakkropp svartglänsande	8
—	Bakkropp gråpudrad	9
8	Bakkropp svarthårig, framkantribban tydligt förtjockad, t ³ något förmörkade, vingfjäll och svingare något brunaktiga. ♂: t ¹ och 1. framtarsleden med utstående hår	<i>lacteipennis</i> Ringd.

* Dessa karaktärer för *haemorrhoidalis* och *pallicauda* tyckas ej vara konstanta. Hypopyg se fig. 1 a och 2 a.

- Bakkropp vithårig, framkantr. ej tydligt förtjockad, alla 1 gula, vingfj. och svingvitakt. ♂: t' och 1. framtarsleden utan utstående hår . . . . . *albipennis* Zett.
- 9 Pteropleura håriga, ngt större art. ♂: t³ på in- och utsidan med långa, täta borsthår . . . . . *crinipes* Ringd.
- Pt. utan hår, liten art. ♂: t³ utan säregen borstklädnad . . . . . *obsurella* Zett.
- 10 Panna ej framskjutande och ej fårad, präalarborst tydligt, 2 humeralborst . . . . . *subarctica* n. sp.
- Panna tydligt framskjutande och framtill med långsgående fåror, präalarborst kort och hårfint, 1 humeralborst . . . . . *frontata* Zett.

55. *haemorrhoidalis* Meig. (Syn. *lividipes* Zett. och *pallipes* Zett. — enl. Becker). Enl. Zetterstedt utbredd från Skåne till Lappland, juni—aug. Denna och nästa art äro varandra mycket lika.

56. *pallivanda* Zett. — Sm. Norrb. Lappl. (Sv. Insektfauna). Ex. fr. norra Skåne, som förf. funnit på Hallandsåsen, höra sannolikt till denna art.

57. *fulvipes* Zett. — Endast känd från Ume lappmark (Zett.) juni.

58. *heteromyzina* Zett. — Liksom den föreg. hittills endast känd fr. Ume lappmark, juli (Zett.).

59. *lineata* Zett. — Arten är endast känd från norra Lappland. Sålunda var den ej sällsynt vid Torneträsk på sandig strand (förf.), juni, juli.

60. *albipennis* Zett. (Syn. *niveipalpis* Zett.) Lappl.—Dalarna. Förekommer i fjälltrakterna även i boreala regionen, juni, juli.

61. *lacteipennis* Ringd. — Hittills endast funnen i norra Lappland: på Carexängar vid sjön Tjuonajaure (reg. alp.) och vid Abisko (reg. subalp.), juli.

62. *obsurella* Zett. — Lappl.—Dalarna. Förf. har påträffat arten i Jämtland; den är känd från fjällens alp. och subalp. reg., juni, juli.

63. *crinipes* Ringd. — Hittills endast funnen vid sjön Tjuonajaure i norra Lappland (förf.). Den förekom här på stenar vid sjöstranden tillsammans med bl. a. *M. subarctica* n. sp., *Ernoneura argus* Zett. och *Prosalpia longipennis* Ringd. Sjön är belägen i reg. alp. omkring 1000 m. ö. h.

Anm. ang. *Microprosopa lucida* Beck. — Denna art upptages av Frey från Sarekfjällen och av förf. från Abisko. Vid förnyad undersökning av mina ex., som äro ♀♀, har jag dock funnit, att dessa ej tillhöra nämnda art utan *Okeniella dasyprocta* Lw. Då jag önskade se ex. från Sarek, erhöi jag ett par dylika fr. Riksmusem. Även dessa voro emellertid felbestämda och visade sig tillhöra släktet *Cochliarium*, troligen *albipila* Zett. *M. lucida* är mig sålunda obekant och synes ej vara funnen i Sverige.

Subgenus *Paramicroprosopa* n. subg. typ: *subarctica* n. sp.

64. *subarctica* Ringd. n. sp. — Funnen av förf. i norra Lapp-land på stranden av Torneträsk, ej sälls. Dessutom har jag funnit den på stranden av Åresjön i Jämtland (boreala reg.), juni, juli.

65. *frontata* Zett. (Syn. *strigifrons* Zett.). Vid en undersökning av typerna till *Scatomyza frontata* Zett. och *Cordylura strigifrons* Zett. har jag blivit övertygad om att de utgöra en och samma art. Däremot är jag mycket oviss om denna art är så närbesläktad med *subarctica*, att den bör föras till samma under-släkte som denna. Enär ♂ ej ännu är känd har jag provisoriskt fört den hit. Hittills endast känd från Lappland, juni, juli (Zett.).

31. *Clidogastra* Macq.

66. *nigrita* Fall. — Sk.—Lappl., juni, juli; i fjällen även i reg. alp.

32. *Cochliarium* Beck.

67. *cuneiventris* Zett. — Lule lappmark i Kvickjocksfjällen (Zett.), 1 ♀ funnen av förf. vid Storlien (reg. alp.), juni, juli.

68. *albipila* Zett. — 1 ♀ tillsammans med den föreg. (Zett.), 1 ♀ vid Abisko (reg. subalp.) förf., juni, juli. Se anm. vid *Microprosopa lucida* Beck.

33. *Gimnometra* Rond.

69. *tarsea* Fall. — Sk.—Lappl. (Zett.), juni—aug.

70. *dorsata* Zett. — Lappl.—Dalarna, även i reg. alp., juni, juli.

71. *hirta* Hendel (Konowia 1930) — Jämtland vid Åresjön (Rydén). Flugan kläcktes från *Pedicularis sceptrum carolinum*, i vars blommor larverna leva.

34. *Coniosternum* Beck.

72. *obscurum* Fall. — Sk.—Lappl.

73. *lapponicum* Ringd. — Hittills endast funnen i norra Lappl. vid Kiruna (förf.).

35. *Scopeuma* Meig. (*Scatophaga* Fall.)

De arter, som ha naket antennborst, sammanföras stundom till ett särskilt undersläkte, *Scatina* R. D. Detta skulle emellertid, vad svenska arter beträffar, leda därtill, att flera arter, som f. ö. ej synas vara närmare besläktade, komme att föras samman. En undersökning av ♂:s kopulationsorgan hos de olika arterna torde kanhända ge bättre möjligheter för en uppdelning i undersläkten. Det är också möjligt, att de arter, som leva på tång, äro avvikande

från den största gruppen, som lever på spillning. Séguy räknar till *Scatophaga* den förstnämnda gruppen och alla övriga arter till släktet *Scopeuma*, inom vilket undersläktet *Scatina* omfattar de arter, som ha naket antennborst. De bägge släktena skiljer nämnda författare på prothorakal och prostigmatikalborsten, vilka äro utvecklade hos *Scatophaga* (*litorea* m. fl.) men skulle saknas hos *Scopeuma*. Hos flera svenska arter, som ej torde vara närmare befryndade med *litorea*, finnas dock dessa borst utvecklade, varför ej heller denna karaktär kan användas för en uppdelning av släktet.

Bestämningstabell till ♂:na.

1	Antennborst tydligt fjädrat	2
—	Antennborst naket eller mycket kort hårigt	9
2	t ² på insidan med 2 starka borst, utsidan med 3 borst, pteropleura håriga	<i>stercorarium</i> L.
—	t ² utan borst på insidan, utsidan med 1 borst, pt. nakna	3
3	Vingar mycket långa och breda, starkt gula, 3. och 4. ribborna vid spetsen tydligt konvergerande	<i>scybalarium</i> L.
—	Vingar normala	4
4	Åtminstone f ² ovan med mörk längdstrimma	5
—	Även framlår helt gula	7
5	f ³ utan tydlig borstråd, skuldror och skutell delvis gula	<i>fascifrons</i> n. sp.
—	f ³ med tydlig borstråd, skuldror och skutell av thorax färg	6
6	Huvud till största delen gult, antenner gula, framhöfter delvis gula	<i>maculipes</i> Zett.
—	Huvud nästan helt svartgrått, antenner mörka, framhöfter helt mörkgrå	<i>parviceps</i> n. sp.
7	f ³ utan borstråd	<i>suillum</i> Fabr.
—	f ³ med borstråd	8
8	Skuldror och skutell gula	<i>lutarium</i> Fabr.
—	Skuldror och skutell av thorax färg	<i>inquinatum</i> Meig.
9	Tvärribbor tydligt brunskuggade	10
—	Tvärribbor ej mörkskuggade	12
10	t ² med 2 starka borst på insidan, 1 anteroventralt och 1 posteroventralt, 3. antennleden gul	<i>furcatum</i> Say.
—	t ² utan eller med 1 eller 2 anteroventrala borst, det posteroventrala saknas, 3. antennleden nästan helt svart	11
11	f ³ utan borstråd, f ¹ vanligen till största delen gula, pteropleura finhåriga	<i>obscurinervis</i> Beck.
—	f ³ med borstråd, f ¹ till största delen svarta, pteropleura nakna <i>maculipenne</i> n. sp.	
12	Pteropleura nakna, thoraxrygg långhårig, utan utvecklade dorsocentral- och akrostikalborst, bakkropp långt och tätt rödbrunt ullhårig	<i>vulpinum</i> n. sp.
—	Pteropleura i främre delen håriga, akrostikalborst 2-radiga	13
13	t ³ utan borst (med undantag av spetsborsten), ben och bakkropp mycket långt ullhåriga	<i>villipes</i> Zett.
—	t ³ med borst, ben och bakkropp med kortare behåring	<i>litoreum</i> Fall.

74. *scybalarium* L. — Sk.—Lappl., maj—sept.

75. *suillum* Fabr. — (Syn. *spurca* Meig. Zett., *scatomyzoides* Zett.). Sk.—Lappl., april—okt. Förekommer i fjällen även i reg. alp.

Cordylura scatomyzoides Zett. är identisk med denna art, efter vad jag funnit vid en undersökning av typex. i Lund. Becker upp-tager den dock som självständig art. Egendomligt synes det, att Zetterstedt beskrev denna typiska *Scatomyza* som en *Cordylura*.

76. *inquinatum* Meig. — Sk.—Ög., april—sept.

77. *lutarium* Fabr. — Sk.—Lappl., april—nov.

78. *stercorarium* L. (Syn. *merdarium* Fabr.) Sk.—Lappl., mars—nov. Denna ytterst allmänna art går på fjällen långt ovan trädgränsen.

79. *fascifrons* Ringd. n. sp. — Hittills endast funnen i norra Lappland: Abisko (reg. subalp.), Tjuonajaure (reg. alp.). Arten påträffades av förf. på kärrmark (juni, juli).

80. *parviceps* Ringd. n. sp. — Jämtland: Vällistafj. i alpina reg. på Salix, juli.

81. *furcatum* Soy (Syn. *squalida* Meig., *Cordylura fuscinervis* Zett.). Sk.—Lappl., maj—nov. Förekommer på fjällen även långt upp i alp. reg. *Cord. fuscinervis* Zett. är nog att anse som en varietet av denna art. Den skiljer sig från huvudformen genom mindre storlek och nästan helt svartaktiga f¹. Dess huvudsakliga förekomst synes vara i fjälltrakterna men förf. har även påträffat den i Skåne.

82. *obscurinervis* Beck. — Förekommer i fjälltrakterna och är av förf. funnen i Lappl. vid Abisko (reg. subalp.), Jämtland i alp. reg. på Vällistafj., Åreskutan och Snasahögarna. Vanligen påträffad på Salixhängen, juli.

83. *maculipenne* Ringd. n. sp. — Dalarna i Töfsinge park, aug. (K. H. Forsslund). Arten förekommer även i Lappl. enl. ex. som finnas i Zetterstedts samling under *fuscinervis*.

84. *vulpinum* Ringd. n. sp. — Hittills endast känd i ett ♂-ex. från Torneträskfjällen (coll. R. Malaise).

85. *litoreum* Fall. — Förekommer endast vid havsstränderna och är känd från Bohuslän på västkusten till Gotland på östkusten, april—nov.

86. *villipes* Zett. — Arten är liksom den föreg. bunden vid havsstränder och är sålunda allm. längs Norges kust, där den av förf. tagits vid Narvik och Tromsö. Zetterstedt kände den endast från Norge men den upptages i Svensk Insektfauna även från Lappland. Att den kan förekomma även inne i landet styrkes av ett ex. i min samling, etiketterat Abisko ⁶/₇. Detta ex. överensstämmer med de norska ex., endast benen äro något mörkare, men såväl denna art som *litoreum* variera i detta avseende mycket.

36. *Ceratinostoma* Meade.

87. *ostiorum* Hal. (Syn. *Scatomyza borealis* Zett.) — Förekommer i likhet med *Scatophaga litorea* och *villipes* på havssträn-

der. Zetterstedt kände arten från Nordnorge, men i Sv. Insekt-fauna upptages den även från Lappland. Förf. fann arten ganska allmänt på stenar på havsstranden vid Narvik; juni, juli.

Familjen är rik på arter med exklusivt nordlig utbredning. Många äro huvudsakligen kända från fjälltrakterna, där de förekomma företrädesvis i regio alpina och regio subalpina. Då känne-domen om dessa tvåvingar fortfarande är ganska bristfällig — samma gäller förstås många andra dipterfamiljer — enär bland annat det stora barrskogsområdet i norr är obetydligt undersökt, torde måhända framtida insamlingar och undersökningar komma att visa, att åtminstone en del av dem har en större utbredning inom den boreala regionen än vi nu känna. Nedan lämnas en översikt över arternas utbredning inom landet, så som den f. n. är mig bekant.

Sannolikt utbredda över hela landet, Skåne—Lappland:

<i>Cordylura pudica</i>	<i>Amaurosoma tibiellum</i>
» <i>rufimana</i>	<i>Norellisoma spininanum</i>
» <i>aberrans</i>	<i>Hydromyza livens</i>
» <i>pubera</i>	<i>Pogonota barbata</i>
» <i>ciliata</i>	<i>Chaetosa punctipes</i>
<i>Parallelonma albipes</i>	<i>Spathiophora hydromyzina</i>
» <i>vittata</i>	<i>Microprosopa haemorrhoidalis</i>
<i>Scoliaphleps ustulata</i>	» <i>pallicauda</i>
<i>Cnemopogon apicalis</i>	<i>Clidogastra nigrita</i>
<i>Orthochaeta pilosa</i>	<i>Gimnomera tarsea</i>
<i>Gonatherus planiceps</i>	<i>Scopeuma scybalarium</i>
<i>Leptopa filiformis</i>	» <i>suillum</i>
<i>Megaphthalma pallida</i>	» <i>lutarium</i>
<i>Hexanitocera loxocerata</i>	» <i>stercorarium</i>
<i>Micropselapha filiformis</i>	» <i>furcatum</i>
<i>Amaurosoma flavipes</i>	<i>Coniosternum obscurum</i>
» <i>leucostoma</i>	

Skåne—Jämtland: *Acanthocnema nigri-manum*, *Amaurosoma articu-latum*.

Skåne—Uppland: *Trichopalpus fraternus*.

Uppland: *Parallelonma media*.

Skåne—Östergötland: *Scopeuma inquinatum*, *Spathiophora fa-scipes*.

Skåne: *Cordylura socialis*, *Phrosia albilabris*, *Amaurosoma fasciatum*.

Nordliga arter.

Lappland—Småland: *Bostrichopyga crassipes*, *Scopeuma maculipes*,² *Amaurosoma nigripes*.

Lappland—Uppland: *Cosmetopus dentimanus* (Enl. Dipt. Scandinaviae även i Skåne).

Lappland—Dalarne: *Parallelomma fuscipes*, *Gonarcticus antennatus*, *Megaphthalmoides unilineata*, *Ernoneura argus*, *Okeniella caudata*, *Microprosopa albipennis*, *M. obscurella*, *Gimnomera dorsata*, *Scopeuma maculipenne*.

Lappland—Jämtland: *Cordylura atrata*, *C. proboscidea*, *Gonarcticus abdominalis*, *Amaurosoma brevifrons*, *Lasioscelus clavatus*, *Microprosopa subarctica*, *Staegeria kunzei*, *Cochliarium cuneiventris*, *Scopeuma obscurinervis*; Jämtland: *Acanthocnema nigripes*, *Scopeuma parviceps*.

Lappland: *Norellisoma flavicorne*, *Okeniella dasyprocta*, *Pleurochaeta simplicipes*, *Lasioscelus sahlbergi*, *Microprosopa lineata*, *M. heteromyzina*, *M. fulvipes*, *M. lacteipennis*, *M. crinipes*, *M. frontata*, *Cochliarium albipila*, *Coniosternum lapponicum*, *Scopeuma fascifrons*, *S. vulpinum*, *Cordylura nigripila* (osäker art).

Kustarter.

Scopeuma litoreum, *S. villipes*, *Ceratinostoma ostiorum*.

Angående dessa flugors vistelseort må i korthet nämnas, att de flesta förekomma bland hydrofila växtsamhällen såsom vid stränderna av sjöar och floder, i kärr, på mossar o. s. v. Den skygga *Hydromyza livens* uppehåller sig på näckrosblad och flyger livligt omkring tätt ovan vattenytan från det ena bladet till det andra. En del arter vistas mera på själva stranden än bland vegetationen, t. ex. *Staegeria kunzei*, *Ernoneura argus* m. fl. samt den för havsstränderna karakteristiska *Scopeuma litoreum*. Som ej så starkt hydrofilit anpassade får man väl beteckna *Parallelomma*- och *Amaurosoma*-arterna. En ekologisk grupp för sig bildar *Scopeuma*-arterna, av vilka, om man bortser från de på havsstränderna förekommande, de allra flesta leva på spillning inom biotoper av skilda slag.

Beschreibungen.

Scopeuma vulpinum n. sp. — ♂ — Eine grosse und robuste Art mit langer und dichter, wolliger Haarbekleidung. Stirn rotgelb, breit, Fühler schwarz mit rotgelben Basalgliedern, Fühlerborste rötlich, fast nackt, an der Basis verdickt, Backen sehr breit, fast so breit wie die Höhe des Auges, Hinterkopf schwärzlich bestäubt, unten mit langen weisslichen Haaren, Rüssel recht dünn und lang, bräun-

lich gelb, glänzend, Taster gelb, kräftig und lang, lang behaart, Thorax und Schildchen schwarzgrau, gleichförmig dicht und lang schwärzlich behaart, Humeral-, Posthumeral-, Intraalar- und Akrostikalborsten fehlen, nur 1 Dorsozentralborste vor dem Schildchen und nur die hintere Notopleuralborste vorhanden, Pleuren lang und dicht rötlichgrau behaart, Hinterleib flachgedrückt, oben und unten mit sehr dichter und langer Behaarung (wie bei *villipes* Zett.) von rötlichgrauer oder roströtlicher Farbe, Beine rotgelb, f¹ grösstenteils schwarz, f² und f³ ± schwärzlich gefleckt, Vorderhüften schwarzgrau, Schenkel und Schienen lang behaart, t¹ borstenlos, t² aussen vorn mit 2, hinten aussen mit 4, hinten innen mit 2 Borsten, sämtliche kräftig, f² und f³ borstenlos, t³ mit 2 Rückenborsten, aussen abgewandt mit 2 Borsten, Flügel an der Basis gelb, Queradern nicht gesäumt, Schüppchen und Schwinger dunkel gelb, L. etwa 9 mm.

1 ♂ aus dem nördlichen Lappland bei Torneträsk in der Regio alpina (coll. R. Malaise).

Scopeuma fascifrons n. sp. — ♂ — Grosse, etwa 8 mm lange Art. Kopf ziemlich klein, Stirn rot, vorn meistens mit schwarzer Querbinde, über den Fühlern schmal gelb, Stirn und Mundrand etwas vorragend, Fühler rotgelb, lang mit gefiederter Borste, Rüssel gelblich, Taster gelb, deutlich etwas erweitert, Thorax schwarz, bräunlich gelbgrau bestäubt, mit undeutlicher, bräunlicher Striemung, Schultern bisweilen etwas rötlich, Schildchen an der Spitze breit rotgelb, Thorakalbeborstung und Behaarung etwa wie bei *maculipes* Zett., a fein in breit getrennten Reihen, meistens mit zerstreuten Börstchen zwischen den Reihen, Hinterleib mehr schwärzlichgrau bestäubt, After oft ± rotgelb, Behaarung an den Seiten gelblich, auf dem Rücken meist schwärzlich, am Rande der Segmente feine schwarze Borstenhaare, die Behaarung kaum so dicht wie die bei *maculipes*, Hypopyg jederseits mit einem Pinsel von gelben und schwarzen Haaren, Beine gelb, Vorderhüften grau bestäubt, f¹ und bisweilen auch f² und f³ obenauf schwarzgrau bestäubt, sämtliche Schienen lang behaart, deutlich länger behaart als bei *maculipes*, t¹ mit 1 bis 3 Aussen (Rücken) borsten, Mittelborste fehlend oder haarfein, t² aussen vorn mit 1, aussen hinten mit 1 oder 2, innen ohne Borsten, t³ gewöhnlich mit 2 oder 3 Rückenborsten, aussen abgewandt mit 3 bis 4 Borsten, Schenkel meistens ohne entwickelte Borsten, f² mit 2 Präapikalen hinten, Flügel etwas gelblich, beide Queradern bestäubt, Schüppchen schmutzig gelb, Schwinger weissgelb. — Beim ♀ ist die Stirn ohne Binde, Schultern rotgelb, Hinterleib an den Seiten ± gelb, Beine ganz gelb, nur f¹ oben mit schwarzgrauem Strich, f³ oben mit Borstenreihe.

Die Art wurde vom Verf. auf einem Moore bei Abisko in Lappland angetroffen; Juli 1918.

Scopeuma parviceps n. sp. — ♂ — Kopf klein, ganz schwarzgrau bestäubt, Stirn rot mit schmalen schwarzen Seitenrändern, Fühler schwarz, an der Basis rötlich grau, mit gefiederter Borste, Rüssel schwarz, glänzend, Taster gelb, Thorax schwarz, bräunlich gelbgrau bestäubt, auch die Schultern, Schildchen einfarbig schwärzlichgrau, Thorax mit den gewöhnlichen Borsten, Hinterleib schmal, schwarzgrau bestäubt mit rotgelbem After, oben recht dicht und lang behaart, Beine gelb, Hüften grau, f¹ oben schwarz, unten gelb, f³ oben mit Borstenreihe, Schenkel und Schienen feinbehaart, t¹ mit 1 etwas längeren Aussenborste in der Mitte, t² aussen vorn mit 1, hinten mit 2 Borsten, innen borstenlos, t³ mit 3 Rückenborsten, aussen abgewandt mit 3 Borsten, Flügel etwas gelblich, Queradern nicht gesäumt, L. etwa 7 mm.

1 ♂ im Vällista-Gebirge in Jämtland vom Verf. gefunden; 2.7.1925.

Scopeuma maculipenne n. sp. — ♂ — Kopf rotgelb, Hinterkopf oben nebst Orbiten grau, Stirn ganz rotgelb, fast doppelt so breit wie das Auge, Fühler lang, schwarz mit rotgelben Basalgliedern, Fühlerborste nackt, haarfein, an der Basis verdickt, Rüssel dünn, schwarzglänzend mit gelben, erweiterten Tastern, Thorax schwarz, bräunlich bestäubt, Pleuren und Schildchen schiefergrau, das letztere mit der äussersten Spitze gelb, Schultern etwas rötlich durchscheinend, Thoraxrücken mit den gewöhnlichen Borsten, fast nackt, a sehr spärlich, 1 Propleural- und 1 Prostigmatikalborste vorhanden, beide recht fein, Hinterleib recht kurz, etwa so lang wie der Thorax, rotgelb, an den Seiten teilweise graubereift, mit recht kurzen und feinen, fast anliegenden Haaren versehen, Hinterränder der ersten Segmente schmal grau, Bauchlamellen lang, rotgelb, Beine und Hüften rotgelb, f¹ zum grössten Teil schwarz, t¹ mit 2 Rückenborsten und 1 oder 2 Mittelborsten, t² hinten mit 2, aussen vorn mit 1 längeren und 1 kürzeren, innen vorn nahe der Spitze mit 1 Borste, f³ oben mit Borstenreihe, t³ mit 2 längeren und 1 kürzeren Rückenborsten, aussen abgewandt mit 3 Borsten, innen abgewandt mit einer angedeuteten feinen Borste, Flügel etwas gelblich mit sehr breit gesäumten Queradern, Länge etwa + 5 mm.

1 ♂ bei Idre im nördlichen Dalarna, 2.8.1925 (coll. K. H. Forsslund).

Acanthocnema nigripes n. sp. — Eine schwarzgraue Art mit schwarzen Beinen und etwas geschwärtzten Flügeln. ♂: Kopf schwarz, Stirn breit, ganz schwarz, Orbiten dunkelgrau bestäubt,

Wangen und Backen weissbestäubt, Taster gelb, schwach erweitert, unten fein behaart, Fühler kurz, schwarz, 2. Glied an der Spitze rötlich grau, Fühlerborste pubeszent, im Basaldrittel verdickt, Thorax schwarzgrau, Schultern und Schildchen bläulichgrau bestäubt, Tho-

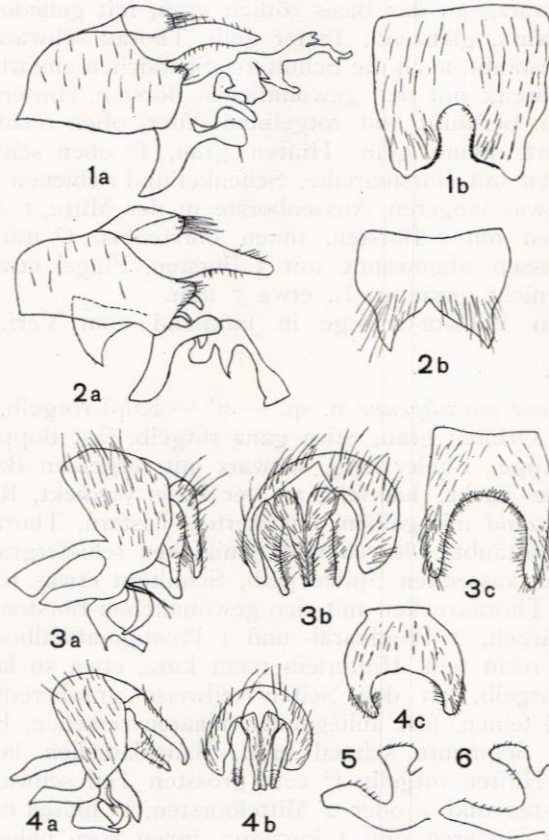

Fig. 1. Hypopyg och 5. buksegmentet hos *Microprosopa pallicauda* 1 a och 1 b, *M. haemorrhoidalis* 2 a och 2 b, *Coniosternum lapponicum* 3 a, 3 b och 3 c, *C. obscurum* 4 a, 4 b och 4 c; sidoprofil av yttre parningskänkel hos 5 *Scoliahyaleps ustulata* subsp. *hyalinipennis*, 6 *S. ustulata*.

rakalborstning wie bei *nigrimana* Zett., die Borsten aber feiner, prä wie bei *nigrimana* fehlend, Schildchenborsten 4, fein, Hinterleib einfarbig schwarzgrau, Beine schwarz, graulich bestäubt, t¹ mit einer kurzen, abstehenden, ventralen Apikalborste, (Mittel- und Hinterbeine beschädigt), Flügel stark angeräuchert, Schüppchen

graulich mit schwarzem Rand und weisslichen Wimpern, Schwinger etwas verdunkelt, Länge — 5 mm.

1 ♂ im Gebirge Snasahögarna in Jämtland (Regio alpina) vom Verf. gefunden.

Microprosopa subarctica n. sp. — ♂ — Stirn $1\frac{3}{4}$ so breit wie das Auge, schwarz, vorn gelb, ein wenig vorragend, Wangen schmal, Backen breit, hinten weisslich behaart, abgerundet, Fühler den Mundrand nicht erreichend, schwarz, 2. Glied an der Spitze schwach rotgrau, Fühlerborste recht kurz, kurzpubeszent, fast bis zur Mitte verdickt, Rüssel schwarz, glänzend, Taster gelb, schwach erweitert, an der Spitze mit einigen schwarzen Börstchen, Thorax schwarzgrau, schwach glänzend, mit grauen Schultern und einer grauen Akrostikalstrieme, 2 oder 3 prä. Dorsozentrale, 3 posts. Dorsozentrale, 1 Posthumale, 2 Humerale, 2 Notopleurale, gewöhnlich 2 posts. Intraalare, 1 Supraalare, Präalare mehr als $\frac{1}{2}$ der Supraalare, 2 Postalare, Akrostikale zweireihig, kurz und haarförmig, 1 Sternopleurale, 1 Propleurale, 1 Stigmatikale, gewöhnlich nur 1 oder 2 entwickelte Mesopleurale, Pteropleura nackt, 4 Schildchenborsten, Borsten am Kopf, Thorax und Schildchen schwarz, Hinterleib schwarzgrau, oft mit etwas helleren Hinterrändern der Segmente, ziemlich flachgedrückt und mit recht grossem Hypopyg, dieser mit feiner, absteigender, schwärzlicher Behaarung, Beine schwarzgrau, $t_{\pm}$ gelb, gewöhnlich nur an der Basis gelb, Beine schwach beborstet, alle f unten mit feiner, weisslicher Behaarung, f^2 unten borstenlos, f^3 unten nur mit einigen feinen av , t^1 innen mit anliegender Behaarung, vorn ohne oder mit einer feinen Mittelborste, t^2 mit 1 ad und 1 pd , t^3 meistens mit 2 Rückenborsten, 2 ad und 1 oder 2 kurzen av , Flügel recht schmal, hell mit schwarzbraunen Adern, 3. und 4. parallel, hintere Quader gerade oder etwas auswärts gebogen, 6. Ader den Hinterrand erreichend, Schüppchen und Schwinger gelblich, L. etwa + 4,5 mm.

Ich fand diese Art nicht selten am Ufer von Torneträsk im nördlichen Lappland und mehr spärlich bei Åresjön in Jämtland; Juli.

Die oben beschriebene Art kann schwerlich für eine echte *Microprosopa* gehalten werden, obschon sie in mehreren Hinsichten an diese Gattung erinnert. Bei den Vorderschienen fehlen nämlich die kurzen Börstchen, die für diese und einige andere Gattungen eigenartig sind. Die Präalarborste ist etwas länger und feiner als bei übrigen *Microprosopa*-Arten. Es scheint mir geeignet, für diese Art eine besondere Untergattung aufzustellen, die ich *Paramicroprosopa* nenne.

Amaurosoma albipilum n. sp. — Kleine Art mit unbewehrtem Vorderschenkel. — ♂: Stirn nur wenig vorragend, hinten schwarz,

vorn breit gelb, Wangen und Backen weiss, erstere schmal, letztere sehr breit, Hinterkopf grau, Fühler lang, bis zum Mundrande reichend, schwarz, recht schmal, 3. Glied mit stumpfer Vorderecke, Borste bis zur Mitte verdickt, 2. Borstenglied etwas verlängert, Körperfarbe wie bei *tibiellum*, Pleuralborsten weiss, Hinterleib weissbehaart, Beine schwarz, f^2 und f^3 an der äussersten Basis undeutlich gelb, t^1 und t^2 gelb, t^3 nur an der Basis gelb, f^1 weisshaarig und mit feinen weissen Borstenhaaren, innen ohne schwarze Borsten, nur mit einzelnen feinen weissen Borstenhaaren, f^2 und f^3 grösstenteils weisslich behaart und beborstet (Bei dem einzigen Stück fehlt die posteroventrale Apikalborste der t^3). Abstand der beiden Queradern $1\frac{3}{4}$ mal so gross wie die Länge der hinteren Querader. L. 3,5 mm.

Von der ähnlichen *inermis* Beck., die mir unbekannt ist, unterscheidet sich die Art durch weissbehaarten Hinterleib, längere Fühler und etwas verlängertes 2. Fühlerborstenglied.

1 ♂ in Jämtland bei Vallbo vom Verf. gefunden.

Chaetosa pilirostris n. sp. — ♂ — Stirn breiter als ein Auge, schwarz, vorn rotgelb, etwas mehr vorragend als der Mundrand, letzterer mit 2 längeren und einigen kürzeren Borsten, Fühler so lang wie das Untergesicht, ganz schwarz, 3. Glied mit spitzer Vorderecke, Fühlerborste fein, nackt, im Basaldrittel etwas verdickt, Wangen und Backen gelb, Hinterkopf graubestäubt, Rüssel aussergewöhnlich lang und fein behaart, Taster gegen die Spitze etwas erweitert, schmal spatelförmig, äussere Vertikalborsten kurz, Thorax, Schildchen und Hinterleib schwarz, schwach gelbgrau bestäubt, glänzend, 3 prä- und 3 bis 4 posts. Dorsozentrale, mit Ausnahme von den hintersten recht kurz und fein, Akrostikale in zwei Reihen, 1 oder 2 Humerale, 2 Posthumere, Präalare kurz, 1 Propleurale, 1 Stigmatikale, etwa 3 längere Mesopleurale, 1 Sternopleurale, Schildchen mit 4 gleichstarken Borsten, Hinterleib etwa wie bei *Chaetosa punctipes*, Basalhälfte flachgedrückt, Spitzenhälfte verdickt, Beine gelb, Hüften, Tarsenendglieder und Knien der Mittel- und Hinterbeine schwarz, Vorderhüften verdickt, reichlich lang gelblich behaart, f^1 unten mit langer, gelblicher posteroventraler Behaarung, übrigens fein schwarz behaart mit einer Reihe von langen feinen Borstenhaaren, f^2 unten fein behaart mit längeren Borstenhaaren, f^3 unten dicht und fein behaart, t^1 mit 4 Borsten, t^2 gegen die Spitze mit 1 anterodorsalen und 1 ventralen Borste, die innere Apikalborste auf einer kleinen, höckerartigen Erweiterung, t^3 wie bei *Chaetosa* beborstet, Flügel schmal, nur schwach gelblich tingiert, 3. und 4. Adern parallel, hintere Querader gerade, Schüppchen und Schwinger gelblich, L. ca. 5,5 mm.

Ein ♂ vom Verf. bei Tromsø im nördlichen Norwegen gefunden.

Unter den mir bekannten schwedischen Arten scheint mir diese Art mit *Chaetosa punctipes* Meig. am nächsten verwandt zu sein. Einige recht wesentliche Verschiedenheiten gibt es jedoch. Die Art hat z. B. nur 1 Sternopleuralborste, die t^2 hat eine ventrale Borste und der Rüssel ist reichlich behaart.

Megaphthalmoides n. g.

Type: *Cordylura unilineata* Zett.

Megaphthalma pallida Fall. und *unilineata* Zett. sind einander sehr unähnlich und können nicht gern einer und derselben Gattung angehören. Darum scheint es mir zweckmässig für die letztgenannte Art eine besondere Gattung aufzustellen, die ich *Megaphthalmoides* nenne.

Megaphthalma Beck. — 1. Längsader behaart, Randader behaart, ohne Randdorn, Pteropleura ganz nackt, 1 deutliche Prostigmatikalborste, 3 oder 4 längere Mesopleuralborsten, Schildchen mit 2 sehr langen Borsten, Schildchen an der Spitze abgerundet, t^1 ohne Mittelborste t^2 innen ohne Borste, Fühlerborste zerstreut behaart.

Megaphthalmoides n. g. — 1. Längsader nackt, Randader mit Börstchen und kleinem Randdorn, Pteropleura vorn behaart, Prostigmatikalborste fehlend, 2 längere Mesopleuralborsten, Schildchen etwas zugespitzt mit 4 langen Borsten, t^1 mit Mittelborste, t^2 innen mit Borste, Fühlerborste dicht behaart.